

HİS

Dosyanın içeriği...

~His ve Hissiyat tablosu

~Tefekkür ve Tesbitler

~Hislerin üç mertebesi

~Hissin dört yönü

~Hissin görünüşü

~Toplama

↪His ve Hissiyat tablosu

HİS

□Galat-ı his

□Hiss-i şefkat

□Hiss-i kabl-el vukuu

□Hiss-i samia basira zaika

□Hiss-i sadise-i sadıka olan saika

□Hiss-i sabia-i barika olan şaika

□Hiss-i uhuvvet

□Hiss-i muhabbet

□Hiss-i hürriyet

□vücut-u hissi

□hiss-i hamiyet

□hiss-i zahir

□Ümid ve korku hisleri

□Fenalık hissi

□bedihiyat-i his

□havarik-i his

□hissiz kutu

□hiss-i amme

□dünyaperestlik hissi

□münaf-i his

□iman hissi

□gayr-i mes'ur saika ve şaika hisleri

□gayet hassas ve keskin his

□temayül ve iştiyak hissi

□veledperverlik hissi

□canavarca his

□hiss-i sadis

□kuvvetperestlik hissi

□maddeperestlik hissi

□hakperestlik hissi

□hiss-i hüzn ü gamdar

□hiss-i ulvî

□hiss-i elim

□yaşamak hissi

□ferasetle hissetmiş

kuvvetli hic

teslim hissi

hiss-i taklidî

hiss-i tenkid

hiss-i şedit

ferzendane hissi

şöhretperestlik hissi

hubb-u cah hissi

hiss-i havf

tarafgirlik hissi

acımak hissi

hiss-i karabet

nakıs görmek hissi

bi'l- kuvve hissi

hiss-i inkari

merhameti hissetmek

ihtiyarlığını hisseden

hasret hissettim

halet-i ruhiye hissettiğimden

iştıyak -i vatan hissi

iktidar-i imani hissi

kemalata meftuniyet

hisleri

hayalen hissettim

- heva-yi nefse mağlup olup yolunu şaşırmiş his
- lezzet-i hazıraya mübtela olan his
- hissini okşamak
- muhabbet ve sena hissi
- memnuniyet hissi
- zevk-i rizki ile hisseder
- aczin dereceleriyle kudret mertebelerini hissetmektir
- nefsimde hissettiğim
- aczini, zaafini hissettirdiğinden
- iktidar-i imani hissettiğini
- şükran hissi/hisleri
- hiss-i şefkat ve himaye
- muhatabın hissi
- ibtal-i his
- minnetdarlık hissediyorum
- hıfz-ul hayat hissi
- fitrî olarak vicdanda şuur ile bizzat hissedilen
- semavatta devam ile cereyan eden sükûn, sükut, nizam, intizam, ittiraddan hissedilen
- abesiyet hissedilen
- lisan-i istidad ile hissedilen
- hiss-i umumi
- takdir hisleri
- ruhunda yüksek lezzetleri ve saadetleri hisseder
- işaret-i hissiye

- cebr hissedilmekte
- kötülük hissi
- hiss-i zahirî
- hissi harikalar
- tergib hissi
- terhib hissi
- iştîyak hissedip
- sevinç ve genişlik hissederek
- hürmet hissetmeye
- tatlı, tesellidar, sevimli bir halet hissettim
- kat'i hissettim
- in'am ve ikram ve ihtiyari bir ihsan ve imtihanın manası ve hakikatı herbirinde hissedildiği gibi
- Rububiyet hakikatının bilbedahe hissedilmesi
- Fail-i Kadir ve Alim'in ef'ali görünür gibi hissedilir
- herşeyde cilveleri bulunan esma-i ilahiye hissedilir derecesinde
- galib hisler
- nimetten in'ami hissetmek
- hissiz gafiller
- tertemiz sevgi hisleri
- nur aleminde hissen
- hisleri alevlendiriyor
- aynelyakin ilmelyakin hakkalyakin derecesinde hisseder
- hissen..... tatmin edilmiş oluyor
- elim ve muzlim haleti hissetmek

- fakrini hissedip
- dağdağa -i kalbi hissedeceklerdi ki
- envarini hissedip
- muvakkaten hissettirmez
- elem-i manevi hissedip
- manevi lezzet hisseder
- hisse karib
- Rahman'ın iltifatı hissedilir
- hilesini hissettirmeyecek
- hissiz koca taşlar
- dünyaperestlik hissi
- velev hissetmezse-
- halecan ve heyecan hisseder
- hissine dokunuyor
- nebatatin gidisatlarından hiss olunuyor
- bizzarure herkes kendisinde bir ihtiyar hisseder
- Şedid bir eleme hisseden nefsim
- maddeten hissedilmiş
- herbirini ayrı ayrı hissedip tanımazdı
- ekser esma -i ilahiyenin tecelliyatını hissedip,bilmek
- kuvve-i zaikanın hissedecek
- bütün incelikleri,güzellikleri ve letaif ve garaibi ayrı ayrı hissedip zevk ederek
- hisse-i zevkleri
- birer hissin.....medar-i zevki olduğunu

- hassas ve keskin hisler
- vicdanen hissedilebilir
- hakikata ve nura geçmek için ne kadar müşkilat olduğunu hissettiniz
- basirane kitabının eşyadaki cilvesini, aksini, misalini hissetmişler
- süruru kalbinde hissedeceğini tahayyül edebilirsin
- vicdan ve kalb hiss-i sadıkla hisseder ki
- mevcudatın mabeyninde hissettiğimiz aşk ve ferah ve mesruriyetten
- Şu elim elemi ve dehşetli manevi azabı hissetmemek
- fakat hissedeceği zaman□ yani kabre yakın olduğu vakit birden hisseder
- âcizane istimdad ihtiyacını hissettiğin
- en âli bir his
- en alçak bir his
- temayül ve iştiyak hissi
- letaif-i rahmetini hisseder
- herkes vicdan ile hisseder
- his ve hareket a'sablarına
- manevi seslerini hissetmesinde
- Ruh.....isterse beden her bir cüz'u ile bilebilir, hissedebilir
- hiss-i büyük bir mucize
- firak acılığını hissetmiyorlar
- rikkat ve firkat hisseder
- hissedip bildik
- hazin bir gurbeti hissettim
- firkatli bir gurbeti hissettim

- rikkatli bir gurbeti daha hissettirdi
- endişe -i istikbal hissi
- bu kuvvetli his□ inad hissi
- tarafgirlik ve iltizam ve teslim hissi
- kuvvet-i iman hissediyorum
- ufunetli, pis olduğunu hisseder
- akrebiyetini hissetsek
- hissen taraftar
- fenaya gidip gelmiş hissetmeyecekler
- emniyet hissi
- şöhretperestlik hissi
- haya hissi

HİSSİYAT

- Hissiyat-i umumi
- Hissiyat -i aliye
- istidat-i hissiyat
- mekteb-i hissiyat
- şedid ve parlak hissiyat
- hissiyat-i insaniye
- kör hissiyat
- mazhar-i hissiyat
- hissiyatın menşei
- hissiyatın ma'kesi

- hissiyati ihtizaza getiren
- hissiyata tamam olmadan çifte atmak
- erakk-i hissiyat
- hissiyat-i islamiye
- hissiyat-i dakika
- hissiyat-i cumhur
- hissiyat-i ulviye
- hissiyatin taskinliklariyla
- hissiyat-i ulviye-i insaniye
- müdavele -i hissiyat
- heyecanlı hissiyat
- hissiyat-i aşıkaneşi
- hissiyat-i diniye
- hissiyat-i nefسانيye
- rekabetkarane hissiyat
- hissiyat-i süfliye
- çeşit çeşit hissiyat
- derecesi nisbetinde inkişaf eden hissiyat
- bir dirhem hazır lezzeti bir batman ilerideki lezzete tercih eden hissiyat
- tabakat -i beşerin hissiyatı
- ince hissiyat
- hissiyatın gaye-i yeganesi
- şiddet -i galeyanda olan hissiyat
- hissiyata mağlub

□hissiyat □ene'de münderiçtir

□hissiyatları uyanık

□hissiyatca kesrete

□hayatta hissiyat suretinde kaynayan memzuc nakışlar

□mizansız hissiyat

□hırs -ı taleb ve muhabbet gibi hissiyatimizi

□insanda binlerle hissiyat var

□fani umurlara karşı hissiyatini sarfeder.

↔Tefekkür ve Tesbitler

□gençlik damarı, akıldan ziyade hissiyatı dinler...

□His ve heves ise kördür,

akibeti görmez.

□Bir dirhem hazır lezzeti,

□ileride bir batman lezzete tercih eder.

Sözler - 148

Allah Allah

HİS VE HEVES

Kör□

Acaba bu his bizdekimi

Vicdanın

□

anasır-ı erbaası

□

ve ruhun

□

dört havâsı

olan

irade,

zihin,

!his, !

latife-i Rabbaniye,

herbirinin bir gayat-ül gayatı var:

Hutbe-i Şamiye - 136

□ İradenin ibadetullahtır.

□Zihnin marifetullahtır.

□Hissin muhabbetullahtır.

□Latifenin müşahedetullahtır.

Hutbe-i Şamiye - 136

ÖYLE İSE

+

□

Takva denilen ibadet-i kâmile,

□dördünü tazammun eder.

Hutbe-i Şamiye - 136

BU DURUMA GÖRE

Demmeki His VİCDANDA

Ve TAKVA □ Denilen□ ibadeti kamilede

~~~~~

→□Evet nasılkı hayat, bu kâinattan süzülmüş bir hülâsadır

ve şuur

ve

his

dahi,

hayattan süzülmüş hayatın bir hülâsasıdır

ve akıl dahi,

şuurdan

ve histen süzülmüş, şuurun bir hülâsasıdır

ve ruh dahi,

hayatın hâlis

ve sâfi bir cevheri

ve sabit

ve müstakil zâtıdır.

Öyle de,

maddî

ve manevî

hayat-ı Muhammediye (A.S.M.) dahi; hayattan

ve ruh-u kâinattan süzülmüş

hülâsat-ül hülâsadır

ve risalet-i Muhammediye (A.S.M.) dahi kâinatın

* his*

ve şuur

ve aklından

süzülmüş en sâfi hülâsasıdır.

Sözler /109

Evvelâ

HİSSİ Tanıyalım,,,!!!

Halık olan c.c 'nun

Fıtratımıza dercettiği

HİSSin mahiyeti ne imiş,!?

His ve heves kör ise

Bu nedir acaba

□risalet-i Muhammediye

□(asm)dahi kâinatın his ve şuur ve aklından süzülmüş en sâfi hülâsasıdır.

Sözler - 109

DEMEKKİ KÂİNATIN

HİS VE ŞUURU AKLI BAŞKA

Histen süzulmuş

En safi

HÜLASA

□□

□risalet-i Muhammediye asm

Biz hissi iptal etmişiz

Ondan sonrada

HİSSİMİZ KÖR OLMUŞ

Allaha intisab kısalmışsa hisler iptal olmuş...

Bizdeki his hevesle karışmış

□His ve heves ise kördür,

akibeti görmez.

Hissi kör eden gaflet ve heva oluyor diye anladım ben

His;Aklın mustakim olup olmadığının ainesi !!!

Akıl ile tercih edilenler ; Hissin, nasıl çalıştığının, !!

Tezahürü ???

Olurmu ki

Hissin iptal olmaması ,

İçin

Hayırda - istikamette istihdam edebilmemiz ,

Sanki ,Risalet- i Muhammed' iye(s. A. V.)a mutakabatına bakmalıyız,,??

~~~~~

İşte şu hikmete binaen

□bütün hissiyatları →uyanık ve

□letaipleri→ hüşyar

olan sahabeler, □

envâr-ı imaniye ve tesbihiyeyi câmi' olan

□kelimat-ı mübarekeyi dedikleri vakit,

□kelimenin bütün manasıyla söyler ve

→bütün letaipleriyle hisse alırlardı.

Sözler - 491

Kur'an-ı Hakîm'in

□envârıyla hasil olan o

□inkılab-ı azîm-i içtimaîde,

□ezdad birbirinden çıkıp ayrılırken

Sözler - 491

KUR'AN Hakimin nurlarıyla□

İÇ ALEMİMİZDE ki

Hayır ve Şer leri birbirinden ayırıp...

Hayırları işleyip, şerleri terk ettiğimizde...

İnş, bizimde alemimizde hissiyatlarımız uyanıp,lâtiflerimiz hüşyar olacak...

~~~~~

Hissetmek başka

His başka

Hangi hisle neyi hissediyoruz

□Galat-ı his ile adem-i mutlakı hissedermişiz

□ Hiss-i kabl-el vuku ile

Olacak olan bir şeyi önceden hissederiz

~~~~~

—HİSSİYAT NİYE KÖRLESİR:—

□□ gaflet, hissi ibtal ediyor.

Mesnevi-i Nuriye - 157

□□ heva, ibtal-i histir.

Sözler - 744

□□ Başını gaflete sokar,

Asa-yı Musa - 44

□□ gençlik damarı, akıldan ziyade hissiyat-ı dinler

Şualar - 479

□□ gaflet sarhoşluğuyla

Sözler - 633

□□ mağdub ve dâllîn yolu,

Sözler - 744

□□ sefahete öyle müşevvikane bir tasviri yapar ki, ağız suyu akıtır, akıl hâkim kalamaz.

İştihayı kabartır, hevesi tehyic eder, his daha söz dinlemez.

Sözler - 737

□□ Maddeperestlik hissi,

Sözler - 736

☐☐Nasıl meyyite bir kariya nefsanî nazarla bakmak nefsin dehşetle alçaklığını gösterir. Öyle de, rahmete muhtaç bir bîçare meyyitenin güzel tasvirine müştehiyane bir nazarla bakmak, ruhun hissiyat-ı ulviyesini söndürür.}

Sözler - 727

☐☐ Minnetsiz gasb ve sirket, tabiattan koparmak canavarca his verir.

Sözler - 714

☐☐ şöhretperestlik hissi

Mektubat - 412

☐☐ Hubb-u câh hissi

Mektubat - 413

☐☐ bacaklar gibi şer'an mahremlere de göstermesi caiz olmayan yerlerini açık-saçık bırakmak, süflî nefislere göre gayet çirkin bir hissin uyanmasına sebebiyet verebilir.

Lemalar - 197

~~~~~

HİSSİYAT-I ÂLİ

Hiss-i zahir

Ne yapıyormuş?

☐ hissi-i zahir hilafı vaki zaruri telakki ediyor

Vuku olması mümkün olmayanı zaruri biliyor

Ne acayip hislerimiz varmış

Kör hissiyatta bir acayip

Nefsin damarlardaki hisler çok ürkütücü değilmi

Eğer akıl mecrasına tebdil edilmezse

HafizanAllah

☐☐hazır lezzete meftun kör hissiyat-ı insaniye

☐☐fâni hazır bir meyveyi, bâki uhrevî bir bahçeye tercih etmek cihetiyle, ☐☐nefs-i emmare bu halet-i fitriyeden istifade etmemek için ☐☐Risale-i Nur şakirdleri ezvak-ı ruhaniyeyi ve keşfiyat-ı maneviyeyi dünyada aramıyorlar.

Emirdağ-1 - 87

→Ey kör hissiyatın içine giren nefsi emmare!

Emirdağ-1 - 200

Ey nefis!

→Ey zevke mübtela bedbaht kör hissiyat!

Binler dünyevî zevki alsan, şu vaziyette yine bozulur, o zevk ayn-ı elem olur.

Emirdağ-1 - 201

Demek kör hissiyat

Nefsi emmaredeymiş

His

İFRAT — akibeti görmeyen kör hissiyatla hareket eden gençlere,

—ehl-i namusun güzel kızlarını ve karılarını ibahe eder. —Belki hamamlarında erkek kadın beraber çıplak olarak girmelerine izin vermeleri cihetinde

—bu fuhşiyatı teşvik eder.

—Hem serseri ve fakir olanlara, zenginlerin mallarını helâl eder ki; bütün beşer bu musibete karşı titiyor.

Sözler - 148

VASAT → bizim meslekte "fena fi-l ihvan" suretinde güzel bir düsturdur.

□□ Kardeşler arasında buna "tefani" denilir.

□□ Yani, birbirinde fâni olmaktır. Yani:

→ Kendi hissiyat-ı nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin meziyat ve hissiyatıyla fikren yaşamaktır.

□□ Zâten mesleğimizin esası uhuvvettir. Peder ile evlâd, şeyh ile mürid mabeynindeki vasıta değildir.

☐☐→Belki hakikî kardeşlik vasıtalarıdır.

Lemalar - 162

☐☐İşte şu hikmete binaen bütün hissiyatları uyanık ve ☐☐letaipleri hüşyar olan sahabeler, envâr-ı imaniye ve tesbihiyeyi câmi' olan kelimat-ı mübarekeyi dedikleri vakit,

☐☐kelimenin bütün manasıyla söyler ve bütün letaifiyle hisse alırlardı.

Sözler - 491

TEFRİT— gaflet, hissi ibtal ediyor.

→Ve bu zamanda öyle bir derecede ibtal-i his etmiş ki,

☐☐bu elîm elemin acısını ehl-i medeniyet hissetmiyorlar.

Lemalar - 120

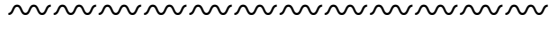
→Galat-ı his nev'inden gayet muvakkat dünyayı lâyemut ve daimî görüyorsun.

→Etrafına ve dünyaya baktığın zaman bir derece sabit ve müstemir gördüğünden, fâni nefsinin de o nazar ile sabit telakki ettiğinden,

!!yalnız kıyametin kopacağından dehşet alıyorsun.

→Güya kıyametin kopmasına kadar yaşayacaksın gibi, yalnız ondan korkuyorsun.

Lemalar - 114

.... "سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى"

bütün

hissiyatları

□

uyanık ve

□ letaifleri hüşyar olan sahabeler,

□ envâr-ı imaniye ve tesbihiyeyi câmi' olan

□ kelimat-ı mübarekeyi dedikleri vakit,

□□

kelimenin bütün manasıyla söyler

□ ve bütün letaifiyle *hisse* alırlardı.

Sözler - 491

Hissiyatları

□□

Uyanık

Letaifleri

□□

Hüŕyar

SAHABELER

Okadar hayretlerde kalyorum ki

□Öyle bir toplum içinden çıkan o insanlar

Acaba diyorum bizlerde neden ...bunların zerresi yok

□halbuki o infilâk ve inkılabdan sonra,

gitgide

□letaif uykuya

ve havâs o hakaik noktasında gaflete düşüp,

Sözler - 491

Latifeler uykuya

Havas o hakaik

Gaflete düşmüş

□o kelimat-ı mübareke,

□meyveler gibi gitgide,

□ülfet perdesiyle letafetini ve taravetini kaybeder.

Sözler - 491

Yani namazda bir sübahanerabbiyelala

Hissedemememin sebebi

BAŞIMIZIN BELASI

□□

ÜLFET

~~~~~

- Dünyada havâs ve hissiyat-ı insaniye,
- küçük fidanlar olduğu halde,
- Cennet'te en mükemmel bir surette inkişaf ve
- dünyada tohumcuklar hükmünde olan istidadları,
- enva'-ı lezaiz ve
- kemalât ile sünbüllenecek surette ona verileceği,
- rahmetin ve hikmetin muktezası olduğu gibi,
- hadîsin nususuyla ve Kur'anın işaretıyla sabittir.

Gençlik Rehberi - 180

Hissiyat—fidan

istidat—tohum

Cennette inkişaf..

Madem cennette inkişaf olacak!!

Elbette gayet cüz'î ve geçici ve ehemmiyetsiz hissiyatınızı feda etmeğe mükellefsiniz.

Hizmet Rehberi - 39

□□âmâl,

□□arzular,

□□ istidad ve

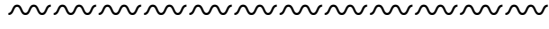
□□ hissiyat; daim ebedi ister. !!!

□□bulduk nokta-i istimdad,

□□ki daim hayat verir o istidad, âmâle;

□□tâ ebed-ül-âbâda onları eder pervaz.

Sözler - 742

Hem o

□şuur-u imanî ve —intisab ve —münasebet ve —alâkadarlık ve —uhuvvet
vasıtasıyla

□bütün dostlarımlın

Şualar - 62

onların

—mes'udiyetleri ile —hadsiz bir saadet kendim de

□hissedebilir gördüm.

Şualar - 62

Çünkü bir samimî dostun saadetiyle, □şefkatli dostu dahi —saadetlenir ve —lezzetlenir.

Şualar - 62

İman ile

UHUVVET ile

Dostlarının saadetini

Hisseder

Saadettedir

Lezzet alır...

Hayatta

□hissiyat suretinde kaynayan

□memzuç nakışlar;

→pekçok esma ve şununat-ı zâtiyeye işaret eder.

Gayet parlak bir surette

→Hayy-u Kayyum'un

→ şununat-ı zâtiyesine

→ âyinedarlık eder.

~RN-Mirac ve Şakk-ı Kamer/91~

✓HAYATTAKİ NAKIŞLAR

□HİSSİYATLAR

(Cilve,Cemal,Nakış,Sanat)

✓NAKIŞLAR

YANİ HİSSİYATLAR

→ŞUUNAT-I ZATİYESİNE ÂYİNE DARLIK EDİYORLAR

→ESMA VE ŞUUNAT-I ZATİYESİNE İSARET EDİYOR

~~~~~

Ve yine

□nefsi ve□ vicdanı,

□aklın hükümlerine

□ itaatlerini

□ devam ettiren

~tergib ve

~ terhib,

yani

~ümid ve

~korku

□hisleri lâzımdır.*

Bu hislerin

→ vücut bulup

→devam etmeleri

→ ancak □tergib ve□ terhib yani

□ ümidlendirmek ve □ korkutmakla olur.

İşarat-ül İ'caz - 140

✓ HİSLER DIŞARIDAN UYARILİYOR

~~~~~

Ancak bir latife-i Rabbaniyedir ki,

□ *mazhar-ı hissiyatı,* → *vicdan;*

□ ma'kes-i efkârı,

→ dimağdır.

İşarat-ül İ'caz - 77

✓ LATİFE-İ RABBANİYENİN HİSSİYATINA → VİCDAN MAZHAR

LATİFE-İ RABBANİYENİN EFKARINA

→ DİMAĞ MA'KES

~~~~~

Evet mazi denilen □□ *mekteb-i hissiyatla*,

istikbal denilen □□ medrese-i efkâr bir tarzda değildir.

Muhakemat - 35

✓ HİSSİYAT

→ MAZİDEN DERS ALIR

EFKAR → İSTİKBALE NAZAR EDER

~~~~~

insanda müdebbir-i galib,

~~~ya akıl veya~~~ basardır.

□ Tabir-i diğ̈er ile

—ya efkâr veya

— hissiyattır.

Muhakemat - 35

✓ AKIL □ EFKÂR

BASAR □ HİSSİYAT

✓ Demek HİSSİYAT DA BİR GÖZ

~~~~~

Zira bir

□ milletin mizacı

□ o milletin hissiyatının menşei olduğu gibi

□lisan-ı millîsi de,

□hissiyatının ma'kesidir...*

Muhakemat - 87

✓HİSSİYATIN MENŞEİ□MİZAC

HİSSİYATIN MAKESİ□LİSAN

~~~~~

Mesela

□dildeki kuvve-i zaika, rızık zevkinde enva-ı mat'umat adedince

□mizanlara menşe olmasaydı;

→her birini ayrı ayrı hissedip tanımazdı,

tadıp tartamazdı.

Hem ekser esma-i İlahiyenin tecelliyatını

□ hissedip bilmek,

□zevk edip tanımak cihazatı,

→ yine cismaniyettedir.

Hem gayet mütenevvi ve nihayet derecede ayrı ayrı

□ lezzetleri hissedecek

~~ istidatlar,

→ yine cismaniyettedir.

Sözler[Y] - 557

✓ Esmâ-i İlahiyenin tecelliyatını □□ HİSLER derecelendiriyor...

~~~~~

~~ Akibeti görmeyen ve

~~ neticeleri düşünmeyen ve

~~ lezzet-i hazıraya mübtela olan

→ hisse ve

→ heva-yı nefse

mağlub olup;

İhlas 58

✓ Bu his□cüz'i ihtiyar...

~~~~~

Buralardan çıkardıklarım ve tefekkürüm

✓ HİSSİYATLAR

□ Şuunat-ı zatiyeden geliyor

□ Âlettir → "RUHUN GÖZÜ"

✓ HİSSİYAT □ AFÂKA BAKIYOR

yani dışarıdan etkilenen..yüklenen

✓ HİS □ ENFÜSE BAKIYOR

Yani içâlemimde üretilen..işlenen

Tefekkürlerimin devamı...

Nasıl ki istidatlardan kabiliyet çıkar...aynen öyle de ....HİSSİYATLARA DIŞARIDAN DÜRTÜ GELİR
□ □ HİSLER UYANIR

~~~~~

Beşerin

□ □ havâss-ül hams-ı zahire

□ □ ve bâtnadan _başka_,

□ □ âlem-i gayba karşı açılan pek çok pencereleri var.

Gayr-ı meş'ur pek çok hisleri var.

Hiss-i sâmia, bâsıra, zaika olduğu gibi,

bir hiss-i sâdise-i sadıka olan saika vardır.

Hem bir hiss-i sâbia-i bârika olan şaika var.

O şevk ve sevk yalan söylemez, yanlış gidemez.

Mesnevi-i Nuriye - 254

✓ BURDAN DA ŞUNU ÇIKARDIM....

HEM DİMAĞA AİT HİSLER VAR

HEM VİCDANA AİT HİSLER VAR

✓ Ruh

☐☐ dış dünyayı,yani âlem-i şhadeti→dimağdaki "hislerle" görür...

☐☐ iç dünyayı,yani alem-i gaybı→vicdandaki "hislerle" görür...

Dimağa ait Hisler mesela şunlar...

☐ havâss-ül hams-ı zahire

—Hiss-i sâmia,

—bâsıra,

—zaika

—.....

gibi

Vicdana ait hisler mesela şunlar...

□ havâss-ül hams-ı batına

—bir hiss-i sâdise-i sadıka olan saika vardır.

—Hem bir hiss-i sâbia-i bârika olan şaika var.

TEFEKKÜRÜM

Dimağa ait hisler...

□□Hissiyata bağlanıyor

Yani

□□bunlarla aktif oluyor

Vicdana ait hisler ise...

□□Latifelere bağlanıyor

□□aktiflenmiş Hissiyatta uyanan Hisler □□Vicdandaki hisleri aktifliyor

İPTAL-İ HİS DEDIĞİMİZ OLAY BENİM TEFEKKÜRÜME GÖRE ŞU....

Dimağdaki hislerin

□□Vicdandaki hisleri

□□ aktiflememesi

âhiret için verilen

hissiyat-ı şedideyi

dünyanın fâni umûruna sarf etmemek olduğunu ve

□aşkın

mecazî ve hakikî iki nev'i olduğu gibi;

□hırs ve

□inad ve

□endişe-i istikbal

gibi

hissiyat-ı şedidenin dahi, mecazî ve hakikî olarak ikişer kısmı bulunduğunu;

— mecazîleri gayet zararlı

□□ ve sû'-i ahlâka menşe' ve

— hakikîleri gayet nâfi' ve

□□ hüsn-ü ahlâka medar

olduğunu isbat eder.

Mektubat - 487

Mesela

AŞK

HIRS

İNAD

ENDİŞE-i İSTİKBAL

□□bunlar da DİMAĞA AİT HİSLER

~~~~~

Meselâ: *Kuvve-i akliyenin* fesad ve zulmeti hükmündeki ifrat ve tefriti olan gabavet ve cerbezeden müberra olarak, hadd-i vasat ve medar-ı istikamet olan hikmet noktasında kuvve-i akliyesi daima hareket ettiği gibi;

kuvve-i gazabiyenin fesadı ve ifrat ve tefriti olan korkaklık ve tehevürden münezze olarak, kuvve-i gazabiyenin medar-ı istikameti ve hadd-i vasatı olan şecaat-ı kudsiye ile kuvve-i gazabiyesi hareket etmekle beraber;

kuvve-i şehviyenin fesadı ve ifrat ve tefriti olan humud ve fücurdan musaffa olarak, o kuvvenin medar-ı istikameti olan iffette, kuvve-i şehviyesi daima iffeti, a'zamî masumiyet derecesinde rehber ittihaz etmiştir.

Lemalar - 60

BURADAKİ TEFEKKÜRÜM ŞU...

HİSLERİN YÖNÜNÜ BELİRLEYEN İKİ KUVALARDIR

Ruh bu kuvaları kullanır

İkî bütün hislerin yönü bu kuvaların

İkî ifrat İkî tefrit İkî vasat

Mertebelerine göre ....

HİSLER

Ya İkî LATİFELERE BAĞLANIR

(dimağ ve vicdan bütünlüğü)

Ya da İkî HEVAYA BAĞLANIR

(aklı dinlemez...nefsi dinler)

şu insan bedeninde iskân edilen

ruhun yaşayabilmesi için

üç kuvvet ihdas edilmiştir.

Bu kuvvetlerin birincisi:

Menfaatleri celb ve cezb için kuvve-i şeheviye-i behimiye.

İkincisi:

Zararlı şeyleri def' için kuvve-i sebuiye-i gazabiye.

Üçüncüsü:

Nef' ve zararı, iyi ve kötüyü birbirinden temyiz için kuvve-i akliye-i melekiyedir.

İşarat-ül İ'caz - 23

~~~~~

➔. Bütün cihazat-ı insaniyenin

ve kalb

ve akıl

ve ruh gibi büyük

ve mühim letaifin böyle ayrı ayrı vazifeleri, lezzetleri

ve elemeleri vardır.

İşte Cenab-ı Hak

ve Hakîm-i Mutlak,

bu insanda istihdam ettiği bu cihazatın elbette her birerlerine lââyık ücretlerini verecektir.

O müteaddid

enva'-ı muhabbetin sâbıkan beyan edilen dünyadaki muaccel neticelerini,
herkes vicdan ile

hisseder

ve bir

hads-i sadık ile
isbat edilir.

Âhiretteki...
Sözler:647

✓ DEMEK BÜTÜN HİSLERİN...YANI

KUVALARIN

HİSSİYATLARIN

DUYGULARIN

LATİFELERİN

MUACCEL NETİCELERİ

□□VICDANDAKİ *HİS* MERTEBESİNDE HİSSEDİLİR

BU *HİS* DEMEK AYNI ZAMANDA BİR

□□hassas tartı,kantar

□□küçük mahkeme

~~~~~

☛ herşeyde cilveleri bulunan

□□esma-i İlahiye,

→hissedilir derecesinde bedahetle

→bilinir.

Asa-yı Musa - 138

Bundan,

□□ *his*se karib

□□ bir hads-i kat'î ile

→bilinir ki:

Sözler - 177

Hem ekser esma-i İlahiyenin

□□ tecelliyatını

→hissedip□□ bilmek,

Sözler - 498

Zulmetsiz daimî bir ziya,

□□ bilinmez ve hissedilmez.

Sözler - 536

ne oldukları

□□ bilinmez ve hissolunmaz.

Sözler - 536

hissedip □□ bildik.

Mektubat - 11

Bilmek ve Hissetmek hep beraber konulmuş...

Demek his□□ netice değil

His□□ haberci

□□ bildiriyor

Bana-----» burayı

Bildiriyor.....ordakinden haber veriyor....

Telefon kablosu gibi....veya sinir damarları gibi.....

Mesela ayağım yansa...ayağım hissetmiyor ağrıyı aslında....sinir uclarından□□beynime sinyal gidiyor....ağrı sinyali....

Ağrı kesici içince...beyindeki bu sinyali bloke ediyor...ayağım ağrıyor ama ben hissetmiyorum....

Demek ki→HİS □□bağdır

Seni oraya...orayı da sana taşıyan *bağın adı□□HİS*

~~~~~

Gayr-ı meş'ur pek çok hisleri var.

Burda kastedilen mana ne

ŞUURUMUZUN İHATA ETMEDİĞİ HİSLER...ŞUURSUZ OLARAK HİSSETTİKLERİMİZ

Bunlardan bir tanesi SEVK diğeri ŞEVK

Şuursuz olarak - YANİ BENİM ŞUURUMUN DIŞINDA -beni bir yere sevkeden HİS...yani benden bağımsız olarak....demek beni Sevkeden benim dışımda BİRİ var..

Şuursuz olarak - YANİ BENİM ŞUURUMUN DIŞINDA - beni şevke getiren HİS...yani sebebsiz olarak....demek beni Şevklendiren BİRİ var...

~~~~~

bir *hiss-i sâdise* -i sadıka olan □□saika vardır.

Hem bir *hiss-i sâbia* -i bârika olan □□şaiqa var.

O şevk ve sevk

—yalan söylemez,

—yanlış gidemez.

Mesnevi-i Nuriye - 254

Saika□□altıncı his

Bu HİS NE İMİŞ...bak□□□□□□

hiss-i sâdis;

→tarîk-ı iman...

Sözler - 732

Hiss-i sadis

□□ seni iman ettiğin yere bağlıyor....

□□seni iman ettiğin yerden SEVKEDİYOR

Hiss-i sabia□□yedinci *duygu* deniliyor lugatta

□□ŞEVK HİSSİ

HİSS-İ SADİS

→ŞUUNAT-I İLAHİYEYE BAĞLANIYOR

HİSS-İ SABİA

→ŞUUNAT'I SIFATİYEYE BAĞLANIYOR

ŞUUNAT-I SIFATİYEDEN

□□sana hiss-i sabia vasıtasıyla

□□ *ŞEVK* gelir

ŞUUNAT-I İLAHİYEDEN

□□seni hiss-i sadis vasıtasıyla

□□ *SEVK* EDER

SEVK□□suret

Hiss-i sadis□□hakikat

Şuunat-ı İlahiye□□mahiyet

ŞEVK□□suret

Hiss-i sabia□□hakikat

Şuunat-ı sıfatiye□□mahiyet

O şevk ve sevk

—yalan söylemez,

—yanlış gidemez.

Mesnevi-i Nuriye - 254

Burası da beni düşündürdü...

Yalan söylemeyen sey neydi bizde???

Fitrat yalan söylemez.

Mektubat - 469

Fitrat nedir???

Viddan-ı beşer denilen

□□ *fitrat-ı zîşuurdur.*

Mesnevi-i Nuriye - 254

Viddan→Şuurlu fitrat

Şuursuz fitrat da var!

Sevk ve Şevk □□şuurlu fitrat mı şuursuz mu??

Cevabı yukarda remzen verildi...

YANLIŞ GİDEMEZ

Demek ŞUURLU!!

O zaman....

SEVK VE ŞEVK HİSSİ ŞUURLU FITRAT OLAN □□VİCDANDA

yani *HİS* mertebesinde...

İmanın kuvveti nisbetinde

→hassaslaşır bu iki his

VİCDANIN BOZULMUŞSA VEYA İBTAL-İ HİS OLMUŞSA

□□seni baska seyler veya kişiler sevkeder ver şevk verir

İllâ ki, el'iyazü billah irtidad ile *vicdanı tefessüh edip* ,

□□ yılan gibi

□□zehirlemekten lezzet alsın.

Mesnevi-i Nuriye - 160

□Müteaffin maddelerin kokusuyla

□□telezzüz eden haşerat gibi ve

□Isırmakla zehirlendirmekten

□□ lezzet alan yılanlar gibi,

□ dalalet bataklığındaki

□□ şerler ve

□□habis ahlâklar ile

— telezzüz ve

— iftihar eder ve

□□ zulmün zulümatındaki

□□ zararlardan ve

□□ cinayetlerden

—lezzet alırlar;

âdeta şeytanın mahiyetine girerler.

Evet cinnî şeytanın vücuduna kat'î bir delili, insî şeytanın vücududur.

Lemalar - 82

ehl-i imanın

□□sû'-i akibetine ve

□□müdhiş günahlara

sevmeden adamlara

Kastamonu - 75

Ve nefsinı güzel yemeklerle

□□ şımartan,

□□serkeş eden ve

□ hevesat-ı rezile ve

□ tuğyanlara *sevkedip*

□□ sarhoş eden gençler dahi,

Kastamonu - 141

~~~~~

!!bir şahsın kalbinde bir ihtilal, (ayaklanma-isyan)

!!bir fenalık hissi uyanırsa;

□yüksek hissiyatı,

□ kemalâtı

—sukut etmeye başlar;

!! kalbinde tahribata,

!! fenaliğa

—bir meyil,

—bir zevk peyda olur.

Yavaş yavaş o meyil kalbinde büyür;

sonra o şahıs

□□ bütün lezzetini,

□□ zevkini

!!tahribatta,

!!fenalıkta bulur.

☐☐İşte o vakit o şahıs,

☐☐ tam manasıyla arzda

yırtıcı bir hayvan,

ihtilali çıkarıp büyüten bir bela,

fesadı durmayıp karıştıran bir âfet kesilir.

İşarat-ül İ'caz[Y] - 247

HİS UYANDI☐☐MEYİL☐☐ZEVK VE LEZZET

~~~~~

Bütün *sıfât ve şuanat-ı İlahiyeyi* bir derece

☐☐ bildirecek,

☐☐ gösterecek

binler esrarlı

ahval ve

sıfât ve

hissiyat,

→ene'de münderiçtir.

Sözler - 537

HİSSİYATIN YERİ ENE

Hayatta

ahval *hissiyat suretinde*

kaynayan memzuç nakışlar;

pekçok

esma ve şununat-ı zâtiyeye işaret eder.

Gayet parlak bir *surette*

Hayy-u Kayyum'un

şuunat-ı zâtiyesine

âyinedarlık eder.

Sözler - 688

BURAYA BİNAEN SUNLAR ÇIKIYOR

ŞUUNAT-I ZATİYE _Mahiyet_

HAYAT _Hakikat_

HİSSİYAT _Suret_

~~~~~

her fikri bir ateş parçası olmuş.

Düştüğü gönülleri yakıyor;

hisleri, fikirleri alevlendiriyor...

Asa-yı Musa - 261

HİSLER → FİKİRLERİ ALEVLENDİRİYOR

~~~~~

→ İnsanlar

– fikirce,

– hisce,

– zekâca,

– gabavetçe

→ bir değildir.

Mesnevi-i Nuriye - 79

FİKİR□□akla bakıyor

ZEKA□□akla bakıyor

GABAVET□□akla bakıyor

HİS□□meden girmiş buraya

HİS İLE AKLIN NE BAĞLANTISI VAR?

ELCEVAP↯↯

□□ ve akıl dahi,

şuurdan ve histen süzölmüş,

şuurun bir hülâsasıdır

~RN-Sözler/109

□□akıl□□ histen süzölmüş bir hülâsa

↪Hislerin üç mertebesi

↪Hissin dört yönü

↪Hissin görünüşü

DİMAĞDAKİ HİSLERİN

□İFRATI

□Günahlar

□TEFRİTİ

□Menhiyat

□VASATI

□Takva...yani

—terk-i kebair

—def-i mefasid

VİCDANDAKİ HİSLERİN

□ İFRATI

□ □ Şeytana tâbi

□ □ karşıya zarar verir

□ □ İrade ve Akıl devredışı

□ TEFRİTİ

□ □ nefis ve hevaya tâbi

□ □ kendine zarar verir

□ □ İrade ve Akıl devredışı

□ VASATI

□ □ Akıl ve Vicdan bütünlüğü

□ □ İrade sahibi olmak

HİS □ DÖRT ESMA CİHETİYLE

EVVELİ → Hissiyat

AHİRİ → Duygu

ZAHİR → Eylem

BATIN → Şuunat-ı İlahiye

HİS

AKILDA → Kuva olarak

KALBDE →Hissiyat olarak

RUHDA →Latife olarak

EYLEMDE →Duygu olarak

Gözükür...

↪Toplama

□Hem insanda hissiyat galib olsa, □aklın muhakemesini dinlemez. Heves ve
vehmi hükmedip, en az ve ehemmiyetsiz

bir lezzet-i hazırayı,
ileride gayet büyük bir mükâfata
tercih eder.
Ve az bir hazır sıkıntıdan,
ileride büyük bir azab-ı
müecceleden ziyade çekinir .

□Çünkü

tevehhüm

ve heves

!!ve hiss, ileriye görmüyor.

belki inkâr ediyorlar.

Nefs dahi yardım etse,

!!mahall-i iman olan kalb

ve akıl susarlar,

!!mağlub oluyorlar.

!!Şu halde kebairi işlemek,

!!imansızlıktan gelmiyor,

belki hiss ve

hevesin ve

vehmin galebesiyle

akıl ve

kalbin mağlubiyetinden ileri

gelir.

13.Lem'a (6.işaret)

Ehlullah

Nefs-i emmarenin ve

kör hissiyatın

tehlikelerinden kurtulmak için□

□ çilleler ile,
öldürülmesine

□riyazetlerle

□nefs-i emmarenin

çalışmışlar.

Hastalar risalesi35

Zira âmâl, arzular, istidad ve hissiyat; daim ebedi ister.

~RN-Sözler/742

Hüdâ ise şifadır; heva, ibtal-i histir.

~RN-Sözler/744

Sefahet ve sarhoşluk bir perdedir, muvakkaten hissettirmez.

~RN-Sözler/635

Evet şu elîm elemi ve dehşetli manevî azabı hissetmemek için, ehl-i dalalet

□ibtal-i his nev'inden

→gaflet sarhoşluğuyla muvakkaten hissetmez.

Fakat hissedeceği zaman yani kabre yakın olduğu vakit birden hisseder.

~RN-Sözler/633

Bütün sıfât ve şuunat-ı İlahiyeyi bir derece bildirecek, gösterecek binler esrarlı

□ahval ve □sıfât ve □hissiyat, ene'de münderiçtir.

~RN-Sözler/537

Ölmüş kadınların suretlerine veyahut sağ kadınların küçük cenazeleri hükmünde olan suretlerine hevesperverane bakmak, derinden derine□ hissiyat-ı ulviye-i insaniyeyi sarsar, tahrib eder.

~RN-Sözler/410

İnsanın cihazat cihetiyle zenginliği şu sırdandır ki:

Akıl ve fikir sebebiyle

insanın

□ hâsseleri, □ duyguları

→ fazla inkişaf ve → inbisat peyda etmiştir.

Ve ihtiyacatın kesreti sebebiyle

□ çok çeşit çeşit hissiyat peyda olmuştur.

Ve hassasiyeti çok tenevvü etmiş.

~RN-Sözler/325

Evet gençlik damarı,

□ akıldan ziyade

□ hissiyatı dinler...

□ His ve

□ heves ise

→ kördür,

→ akibeti görmez.

Bir dirhem hazır lezzeti, ileride bir batman lezzete tercih eder.

~RN-Sözler/148

İşte insanda binlerle hissiyat var.

Herbirisinin aşk gibi iki mertebesi var.

□Biri mecazî, □biri hakikî.

~RN-Mektubat/33

insanların

□kuvalarına ve

□hissiyatlarına

□ fıtraten bir had bırakmamış;

□ fıtrî bir kayıd koymamış,

□serbest bırakmış.

Sair hayvanatın

□kuvaları ve hissiyatları →mahduddur,

→fıtrî bir kayıd altındadır.

~RN-Mektubat/332

Bazı da hissiyat-ı nefsiye

□ damarlara ilişir.

Bir derece hükmünü;

□kalb,

□akıl ve

□ruhun

rağmına olarak icra eder.

Sizlerin kalb ve ruh ve aklınızı ittiham etmem. Risale-i Nur'un verdiği tesire binaen itimad ediyorum.

Fakat

~nefs ve

~heva ve

~hiss ve

~vehim

□bazan aldatıyorlar.

Onun için, bazan şiddetli ikaz olunuyorsunuz.

Bu şiddet, nefis ve heva ve hiss ve vehme bakıyor; ihtiyatlı davranınız.

~RN-Lem'alar/166

Hem insan

!hayatında bulunan ve

~inkişaf etmeyen ve

~his ve hassasiyet suretinde galeyana eden ve

~ kesretli bir surette olan

~çok ince

hayatî

□duygular,

□manalar ve

□hisler vasıtasıyla,

Zât-ı Hayy-u Kayyum'un şuunat-ı kudsiyesine âyinedarlık eder.

~RN-Lem'alar/354

İkinci Remiz:

Bazı eblehler var ki, güneşi tanımadıkları için, bir âyinede güneşi görse, âyineyi sevmeye başlar.

Şedid bir □*his* ile onun muhafazasına çalışır.

Tâ ki içindeki güneşi kaybolmasın.

Ne vakit o ebleh; güneş, âyinenin ölmesiyle ölmediğini

ve kırılmasıyla fena bulmadığını derketse, bütün □muhabbetini gökteki güneşe çevirir.

O vakit anlar ki,

âyinede görülen güneş; âyineye tâbi değil,

bekası ona mütevakıf değil..

İman Hakikâtları /149

Vâcib-ül Vücut'a intisabını

□ iman ile →*hisseden* adam,

~hadsiz envâr-ı vücuda mazhar olduğunu

ve *hissetmeyen*,

~ nihayetsiz zulümat-ı ademe

~ve âlâm-ı firaka maruz bulunduğunu gösterir.

Mektubat - 502

HİS nedir ki?

Evet nasılki

□ hayat,

□ bu kâinattan süzölmüş

□ bir hülâsadır ve

□ şuur ve *his dahi,

□ hayattan süzölmüş

□ hayatın bir hülâsasıdır*

□ ve akıl dahi,

□ şuurdan ve histen süzölmüş,

□ şuurun bir hülâsasıdır ve

□ ruh dahi,

→ hayatın

~hâlis ve ~sâfi

□ bir cevheri ve

→ sabit ve müstakil zâtıdır.

Öyle de, maddî ve manevî hayat-ı Muhammediye (A.S.M.) dahi; hayattan ve ruh-u kâinattan süzölmüş hülâsat-ül hülâsadır ve

* risalet-i Muhammediye (A.S.M.) dahi

□ kâinatın

□ his ve

□ şuur ve

□ aklından

süzölmüş en sâfi hülâsasıdır.*

Sözler - 109

Allah ı sevmek hissini ruhu gibi...

âyet-i kerime der ki: "Eğer ALLAH'a muhabbetiniz varsa, HABİBULLAH'a ittiba edilecek. İttiba edilmezse, netice veriyor ki: ALLAH'a muhabbetiniz yoktur." MUHABBETULLAH varsa, netice verir ki:

Lem@lar 49

HABİBULLAH'ın Sünnet-i Seniyesine ittibai intac eder.

Allah'tır onun yârı, mürebbisi, velisi

□Andıkça

□bütün nur oluyor

□duygusu, □hissi

Asa-yı Musa - 259

Hattâ insan-ı mü'minde
✓ve vücuduna
nefsine

✓hayatına
✓ve dünyasına
✓ve mevcudata

✓ve bekasına
✓ve

□karşı türlü türlü muhabbetleri

□ve şedid alâkaları,

→o istidad-ı muhabbet-i İlahiyenin tereşşuhatıdır.

Hattâ insanın

□mütenevvi

□hissiyat-ı şedidesi,

→o istidad-ı muhabbetin

□ istihaleleridir ve

→başka şekillere girmiş

□ reşhalarıdır.

Lemalar - 57

Arkadaş! Masum bir insana veya hayvanlara gelen felâketlerde, musibetlerde, beşer fehminin anlayamadığı bazı esbab ve hikmetler vardır.

Yalnız meşiet-i İlahiyenin düsturlarını hâvi şeriat-ı fitriye ahkâmı,

aklın vücuduna tâbi değildir ki, akli olmayan bir şeye tatbik edilmesin.

O şeriatın hikmetleri

□kalb,

□his,

□istidada bakar.

Bunlardan husule gelen fiillere, o şeriatın hükümleri tatbik ile tecziye edilir.

Meselâ: Bir çocuk, eline aldığı bir kuş veya bir sineği öldürse,

şeriat-ı fitriyenin ahkâmından olan

□□ *hiss-i şefkate* muhalefet etmiş olur.

İşte bu muhalefetten dolayı, düşüp başı kırılırsa müstehak olur. Çünkü bu musibet, o muhalefete cezadır.

Veya dişi bir kaplan, öz evlâdlarına olan şiddet-i şefkat ve himayeyi nazara almayarak, zavallı ceylanın yavrucuğunu parçalayarak yavrularına rızık yapar.

Sonra bir avcı tarafından öldürülür.

İşte *hiss-i şefkat* ve himayeye muhalefet ettiğinden, ceylana yaptığı aynı musibete maruz kalır.

Mesnevi-i Nuriye - 74

Çünkü zamanların ihtiyaçları mütehaliftir.

İnsanlar

□ fikirce,

□ hisce,

□ zekâca,

□ gabavetçe bir değildir.

Mesnevi-i Nuriye - 79

Fakat hidayet ve dalalette insanların dereceleri mütefavittir.

Gafletin mertebeleri de muhteliftir.

Herkes her mertebede bu hakikatı tamamıyla *hissedemez.*

(Neden???)

□Çünkü *gaflet,* *hissi ibtal ediyor.*

□Ve bu zamanda *öyle bir derecede ibtal-i his etmiş ki,*

□□□

bu elîm elemin acısını *ehl-i medeniyet hissetmiyorlar.*

Mesnevi-i Nuriye - 157

Bu fâni, rezil, zelil dünyada

□□bu kadar nimetleri ihsas ve ifaza etmek için insanın vücudunda yaratılan

□havâss,

□hissiyat,

□cihazat,

□a'zâ

gibi

~âlât ve

~edevatından anlaşılır ki,

Mesnevi-i Nuriye - 214

Beşerin

□havâss-ül hams-ı zahire ve bâtınadan başka,

âlem-i gayba karşı açılan pek çok pencereleri var.

Gayr-ı meş'ur pek çok hisleri var.

□Hiss-i sâmia,

□bâsıra,

□ zaika olduğu gibi,

□bir hiss-i sâdise-i sadıka olan *saika* vardır.

□Hem bir hiss-i sâbia-i bârika olan *şaika* var.

□□O şevk ve sevk yalan söylemez, yanlış gidemez.

Mesnevi-i Nuriye - 254

Kalbden maksad;

sanevberî (çam kozalağı gibi) bir et parçası değildir.

Ancak bir latife-i Rabbaniyedir ki,

□ *mazhar-ı hissiyatı,* → *vicdan;*

□ ma'kes-i efkârı,

→ dimağdır.

İşarat-ül İ'caz - 77

1- Tarih-i âlemin şهادetiyle sabittir ki;

□ *parmakla gösterilen en büyük bir dâhî,*

□□ ancak

□ umumî bir istidadı ihya ve

□ umumî bir hasleti ikaz ve

□ umumî bir hissi inkişaf ettirebilir.

Eğer böyle bir hissi de ikaz edememiş ise sa'yi hep heba olur.

İşarat-ül İ'caz - 110

2- Tarih bize gösteriyor ki;

□ en büyük bir insan,

□ hamiyet-i milliye,

~~hiss-i uhuvvet,

~~hiss-i muhabbet,

~hiss-i hürriyet

→gibi *hissiyat-ı umumiyyeden*

□ bir veya iki veyahut üç hissi ikaz etmeye muvaffak olur.

Acaba evvelki zamanların

■cehalet,

■Şekavet,

■zulüm zulmetleri

altında gizli kalan

binlerce □hissiyat-ı âliyyeyi,*

Ceziret-ül Arab memleketinde,

□ bedevi ve

□ dağınık bir kavim içinde inkişaf ettirmek hârikulâde değil midir?

Evet şems-i hakikatın zıyasındandır.

İşarat-ül i'caz -110

Hissiyatı bu merkezde olan avam-ı nâsa yapılan

□ irşadlarda,

□ belâgat ve irşadın iktizasınca,

avamın

~ fehimlerine müraat,

~ *hissiyatına ihtiram,*

~ fikirlerine ve akıllarına göre yürümek lâzımdır.

İşarat-ül İ'caz - 116

irşadda □ hissiyata ihtiram

Ve yine

□ nefsi ve □ vicdanı,

□ aklın hükümlerine

□ itaatlerini

□ devam ettiren

~ tergib ve

~ terhib,

yani

~ümid ve

~korku

□hisleri lâzımdır.*

Bu hislerin

→ vücud bulup

→devam etmeleri

→ ancak □tergib ve□ terhib yani

□ ümidlendirmek ve □korkutmakla olur.

İşarat-ül İ'caz - 140

Maahâza

□ yüksek hissiyat ile

□güzel ahlâkın*

□neşv ü neması,

ancak

~mücahede ve

~içtihadla olur.

İşarat-ül İ'caz - 164

Ve keza bir şahsın

kalbinde

□bir ihtilâl,

□bir fenalık hissi uyanırsa;

→yüksek hissiyatı,

→ kemalâtı

□ sukut etmeye başlar;

□kalbinde

~tahribata,

~fenaliğe

□bir meyil,

□bir zevk

peyda olur.

!Yavaş yavaş o meyil kalbinde büyür; sonra o şahıs bütün lezzetini, zevkini tahribatta, fenalıkta bulur.

İşarat-ül İ'caz - 174

Hayatta □hissiyat suretinde kaynayan □memzuç nakışlar; →pekçok esma ve şuunat-ı zâtiyeye işaret eder.

Gayet parlak bir surette

→Hayy-u Kayyum'un

→ şuunat-ı zâtiyesine

→ âyinedarlık eder.

~RN-Mirac ve Şakk-ı Kamer/91~

insanların

□bütün hissiyatını,

□letaif-i maneviyesini

uyandırmış;

Sözler - 491

Şimdi iki dost var. Beraber o ziyafete giderler.

Diğeri ise

bütün

zahirî ve

bâtınî duyguları,

akıl ve

kalb ve

his ve

latifeleri,

o derece mükemmel ve o mertebe inkişaf etmiştir ki;

o seyrangâhtaki

~ bütün incelikleri,

~güzellikleri ve

~letaifi ve

~garaibi

ayrı ayrı hissedip zevkederek,

ayrı ayrı lezzet aldığı halde

o dost ile omuz omuzadır.

Sözler - 500

Gafletli ehl-i dünya ise,

yalnız hayat-ı dünyeviyeyi düşündüklerinden,

□ bütün hissiyatıyla ve

□ ruh u kalbiyle

şiddetli bir surette

hayat-ı dünyeviyeye ait mes'elelere sarılır.

Lemalar - 155

Hem din;

□saadetin →ziyasıdır,

□hissin→ ulviyetidir,

□vicdanın→ selâmetidir.

~RN-Münâzarât/19

Ey gafil Said! Bil ki:

Galat-ı his nev'inden

□ gayet muvakkat dünyayı

□lâyemut ve daimî görüyorsun. ~RN-Lem'alar/114~

Vaktaki içlerinden hak tecelli edip

□ *istidad-ı hissiyatları* uyandı da

Muhakemat - 18

Evet mazi denilen□□ *mekteb-i hissiyatla*,

istikbal denilen□□ medrese-i efkâr bir tarzda değildir.

Muhakemat - 35

insanda müdebbir-i galib,

~~ya akıl veya~~ basardır.

□Tabir-i diğer ile

—ya efkâr veya

— hissiyattır.

Muhakemat - 35

*Rü'ya-yı sadıka,

□hiss-i kabl-el vukuun fazla inkişafıdır.*

*Hiss-i kabl-el vuku ise,

□herkeste cüz'î-küllî vardır.*

Hattâ hayvanlarda dahi vardır.

Mektubat - 348

Nasıl,

□en hafî umûr-u gaybiye

□vukua geldikte

□veyahud vukua yakın olduktan sonra

→hiss-i kabl-el vuku'un bir nev'iyle bilinir.

O, gaybı bilmek değil;

□belki o, mevcudu veya mukarreb-ül vücudu bilmektir.

Hattâ ben kendi a'sabımda bir hassasiyet cihetiyle yirmidört saat evvel, gelecek yağmuru □

bazan hissediyorum.

Lemalar - 111

Zira bir

□milletin mizacı

□o milletin hissiyatının menşei olduğu gibi

□lisan-ı millîsi de,

□hissiyatının ma'kesidir...

Muhakemat - 87

Kelâm-ı belig,

~ilim denilen çömlerlede pişirilen ve

~hikmet denilen büyük küplerde duran ve

~fehmi denilen süzgeç ile süzölen

□âb-ı hayat gibi bir manayı,

~zürefa denilen sâkiler döndürüp efkâr içeri;

esrarda temeşşi etmekle

□ hissiyatı ihtizaza getiren →kelâmdır.

Muhakemat - 91

Kelâmın selaseti ise:

Bir derece hissiyattan

~tafralık ve

~iştibak etmemek ve

~tabiatı taklid ve

~harice temessül ve

~mesîl-i garazda

□sedad ve

□maksad ve

□müstekarrın

□temeyyüzdür.

Şöyle ki:

Kelâmda □*hissiyatta tamam olmadan

□çifte atmak*,

□başkasıyla mezcetmek, ➔selasetini tağyir eder.

Muhakemat - 107

Hissiyatı ihtizaza getiren

□ kalam-i belîğ

Kelâmda selaset için ise

□hissiyatta tamam olmak gerek

Dördüncüsü:

Tergib veya terhib hilesiyle ancak yalnız bir tesir-i sathî edip ve akla karşı sedd-i turuk edecektir.

Şu halde

~ a'mak-ı kulûbe nüfuz ve

~ *erakk-ı hissiyatı tehyic* ve

~şükûf-misal olan istidadatı inkişaf ettirmek ve

□kâmine ve□ nâime olan seciyeleri

~ikaz ve

~tenbih ve

~cevher-i insaniyeti feverana getirmek ve

~kıymet-i nâtıkıyeti izhar etmek, □şua-ı hakikatın hâssasıdır.

Muhakemat - 151

Şimdi Nokta'yı dinle:

İşte tarih-i âlem şehadet eder ki:

En büyük dâhî odur ki;

bir veya iki

□hissin ve

□seciyenin ve

□ istidadın

□ inkişafına ve

□ ikazına ve

□ feverana getirmesine muvaffak olsun.

Zira öyle bir → *hiss-i nâim*

ikaz edilmezse,

sa'y hebaen gider ve muvakkat olur.

İşte en büyük dâhî ancak bir veya iki hissini ikazına muvaffak olabilmıştır.

Ezcümle: Hiss-i hürriyet ve hamiyet ve muhabbet...

Bu noktaya binaen Ceziret-ül Arab sahra-i vesiasında olan akvam-ı bedevide

~kâmine ve

~nâime ve

~ mesture olan

□ *hissiyat-ı âliye

-ki, binlere baliğdir-

□ birden inkişaf,

□ birden ikaz,

□ birden feveran ve galeyana getirmek;

□şems-i hakikatın,

□ziya-i şu'lefeşanın

□hâssasıdır.

Muhakemat - 151

Mesela

□dildeki kuvve-i zaika, rızık zevkinde enva-ı mat'umat adedince

□mizanlara menşe olmasaydı;

→her birini ayrı ayrı hissedip tanımazdı,

tadıp tartamazdı.

Hem ekser esma-i İlahiyenin tecelliyatını

□ hissedip bilmek,

□zevk edip tanımak cihazatı,

→ yine cismaniyettedir.

Hem gayet mütenevvi ve nihayet derecede ayrı ayrı

□ lezzetleri hissedecek

~ istidatlar,

→ yine cismaniyettedir.

Sözler[Y] - 557

Sevgili Üstadım! Öyle anlar geliyor ki, hayat çok alçalıyor.

Biz insanlar o derece eğilmek mecburiyetinde kalıyoruz.

Bu fikrimle,

nefsim hesabına bir □hisse-i gurur aramıyorum.

Barla - 223

Heyhat! Hayat-ı dünyeviye dümdüz değil.

→Hissiyat-ı beşeriye

□tebeddüle pek müstaid.

Barla - 230

Hattâ avam

ve havas beyninde tearüf etmiş olan insanın

□letaif-i aşeresi,

ehl-i tarîkın letaif-i aşeresiyle münasebetdardır.

Meselâ

1- vicdan,

2-a'sab,

3-hiss,

4-akıl,

5- heva,

6-kuvve-i şeheviye,

7-kuvve-i gazabiye gibi letaifi

8-kalb,

9-ruh ve

10-sırra ilâve edilse

□ letaif-i aşereyi başka bir surette gösterir.

Daha bu letaiften başka

□ saika,

□şaike ve

□hiss-i kabl-el vuku' gibi çok letaif var.

Barla - 348

~~Akibeti görmeyen ve

~~neticeleri düşünmeyen ve

~lezzet-i hazıraya mübtela olan

→ hisse ve heva-yı nefse mağlub olup;

yolunu şaşırılmış

→ hissin fetvasıyla,

bir saat lezzet için bir sene hapiste yatar.

Bir dakika gurur veya intikam yüzünden on sene ceza görür.

Âdeta ders aldığı Amme Cüz'ünü bir tek şekerlemeye satan hevaî bir çocuk gibi;

elmas kıymetinde bulunan hasenatını,

→hissini okşamak için ve

→ hevasını memnun etmek için ve →hevesini tatmin etmek için,

→ehemmiyetsiz cam parçaları hükmündeki

□lezzetlere,

□enaniyetlere

vesile edip, kârlı işlerde hasaret eder.

İhlas Risalesi - 58

□□küfür bir divaneliktir,

□□ dalalet bir sarhoşluktur,

□□ gaflet bir sersemliktir ki;

□□ bâki meta' yerine

□□ fâni meta'ı alır.

□□ İşte şu sırdandır ki, ehl-i dalaletin

□□ hissiyatları şiddetlidir.

□□ İnadı, hırsı, hasedi gibi herşeyi şediddir.

□□ Bir dakika meraka değmeyen bir şeye, bir sene inad eder.

Barla - 273

Ehl-i dalaletin

Hissiyatı şiddetli

İnadi

Hırsı

Hasedi

Şedidtir.

□□insana verilen cihazat-ı maneviyeyi

□□ hafiflerini dünya umûruna

□□ şiddetlilerini vezaif-i uhreviyeye ve maneviyeye sarfetse

□□ ahlâk-ı hamîdeye menşe',

□□ hikmet ve hakikata muvafık olarak

□□ saadet-i dâreyne medar olur.

Mektubat - 34

